

Čís. 15329.

Pokud nejde o změnu žalobního důvodu, podřadil-li žalobce žalobní nárok původně pod § 258 ex. ř., později však pod § 37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 25. června 1936, R I 721, 722/36.)

Žalobce uplatnil v odporu proti příkázání pohledávky žalované, že mu tato již před zabavením byla postaupena (§§ 1392—1396 obč. zák.) a že mu proto k ní přísluší právo nedopouštějící exekuce žalovanou vedené. Na témže skutkovém podkladě vznesl žalobce podle žaloby ze dne 15. července 1935 žalobní nárok, jež právně podřadil pod ustanovení § 258 ex. ř., totiž aby bylo zjištěno, že žalované nepřísluší nárok na pohledávku Rudolfa K-a vůči poddlužnici v částce 927 Kč s přísl. s předností před pohledávkou žalobcovou a že proto pohledávky žalované jest přikázati teprve po pohledávce žalobcově. Při ústním jednání konaném dne 7. října 1935 změnil žalobce žalobní nárok tak, že exekuce vedené žalovanou na pohledávku Rudolfa K-a v částce 927 Kč s příslušenstvím jsou nepřipustné. **P r v ý s o u d** tuto změnu připustil, **r e k u r s n í s o u d** nikoliv.

N e j v ý š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Změnou žalobního nároku nebylo nic změněno na skutkových předpokladech žalobcem tvrzených, neboť žalobce tvrdil i nadále, že postupem nabyl ke sporné pohledávce před exekucemi žalovanou vedenými práva zakládajícího jeho nárok na ni a činícího tyto exekuce nepřipustnými. Nebyl tedy změněn žalobní důvod, nýbrž z téže skutkové podstaty jest odvozován nárok právně jinak kvalifikovaný. Ježto se tak stalo při prvním ústním jednání ještě, než byly připuštěny a provedeny důkazy, a ježto skutková tvrzení žalobcova zůstala nezměněnými, nutno souhlasiti s prvním soudem, že změnu žalobního návrhu slušelo připustiti (§ 235 c. ř. s.).

Čís. 15330.

K výkladu § 170 čís. 5 ex. ř.

Předpokladem ztráty práva k nemovitosti nedopouštějícího její dražbu jest, aby řádně uveřejněný dražební edikt obsahoval nejen výzvu podle § 170 čís. 5 ex. ř., nýbrž i ostatní náležitosti uvedené v § 170 ex. ř., z nichž oprávněný může seznati, oč jde a že se pohrůžka právní újmy vztahuje také na něho.

(Rozh. ze dne 25. června 1936, Rv I 252/34.)

Žalobci domáhají se žalobou zjištění, že žalovaný nemá práva míti postavenou kůlnu, pokud tato jest na pozemkové parcele čís. kat. 1065/1

jim náležející, že proto jest povinen tuto část kůlny zbourati, a dále že nemá práva služebnosti chůze k vodě pitné (studni) na pozemku čis. kat. 1067 jsoucí a tam míti džber na vodu. Proti žalobě namítl žalovaný, že vydražil jsa v dobré víře usedlost vložka č. 105 a že v dražebním protokole byla uvedena celá kůlna i studna na poz. parcele čis. kat. 1067 jako příslušenství dražené nemovitosti, při odhadu byl na ně vzat zřetel, takže nabyt k nim příklepem plného vlastnictví, když ani žalobci po případě jejich právní předchůdci žádných nároků k nim podle § 170 čis. 5 ex. ř. neohlásili. První soud žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Rozhodnutí sporu závisí na otázce, zdali právní předchůdkyně žalobců jako vlastnice nemovitosti zapsané ve vl. č. 138 pozemkové knihy tím, že před dražbou nemovitosti zapsané ve vl. č. 105 téže pozemkové knihy nepostupovala podle § 170 č. 5 ex. ř., pozbyla vlastnictví k sporné části parcel č. k. 1065/1 a 1067 a následkem toho ani žalobci — kteří trhovou smlouvou z roku 1928 nabyli nemovitosti zapsané ve vl. č. 138 a proto nemohou uplatňovati více práv, než jim bylo postoupeno (§ 442 obč. zák.), — nemohou na žalovaném jako vydražiteli vložky č. 105 žádati, aby odstranil předmětnou část kůlny, pokud se týče, aby se zdržel tvrzených zásahů do vlastnictví žalobců. Podle § 170 č. 5 ex. ř. nemůže ovšem ten, kdo neohlásí práva k nemovitosti, jež by nedopouštěla její dražby, u soudu nejpozději při dražebním stání před počátkem dražby, přivésti právo k této nemovitosti k platnosti na újmu bezelstného vydražitele. Ale předpoklad této prekluse jest nejen, aby řádně uveřejněný dražební edikt obsahoval výzvu podle § 170 čis. 5 ex. ř., nýbrž i aby edikt měl obsah v § 170 ex. ř. uvedený, zejména, aby oprávněný z ediktu mohl seznati, oč jde, a že se pohrůžka právní újmy na něho vztahuje. V projednávaném případě však byl v ediktu dražebním uveden toliko knihovní stav vložky č. 105 bez příslušenství, zejména nebylo v něm uvedeno, že se má prodati též místo na braní vody; podle dražebních podmínek se neručilo ani za výměru nemovitosti v odhadním protokole udané, ani za úplnost případného příslušenství; žalobci si také nečiní nároku na kůlnu samou, k jejíž ceně bylo hleděno při stanovení odhadní ceny; žalobci jako vlastníci vl. č. 138 nemohli proto seznati, že se měla prodati i část jejich vlastnictví a nebyli proto povinni ohlásiti nějaké nároky podle § 170 č. 5 ex. ř.; nepozbyli proto vlastnictví k oné části parcely č. kat. 1065/1, na níž částečně kůlna žalovaného stojí, a k části parcely č. kat. 1067, kde je místo na braní vody. Předpis § 170 č. 5 ex. ř. vztahuje se dále pouze na práva exekuci nedopouštějící, k nimž nepatří nějaká služebnost, jaké je tvrzené oprávnění žalovaného čerpati vodu. Tyrdili-li žalobci, že jejich vlastnictví není omezeno nějakou služebností ve prospěch nemovitosti dlužníkovy, nešlo po této

stránce vůbec o právo, jež podle § 170 č. 5 ex. ř. měli před dražbou ohlásiti, nechtěli-li ho pozbýti. Za tohoto stavu věci posoudil však odvolací soud věc správně, neuznal-li námitky žalovaného důvodnými.

Čís. 15331.

K výkladu § 565 c. ř. s.

Neúčinnost mimosoudní výpovědi dané vypovídající stranou pod podmínkou přijetí vypovídanou stranou.

(Rozh. ze dne 25. června 1936, Rv I 1128/36.)

Žalobkyně tvrdíc, že dala žalované mimosoudní výpověď, proti níž žalovaná nepodala námitky, takže se výpověď stala pravoplatnou a nájemní smlouva byla zrušena, domáhá se žalobou vyklizení bytu. První soud zamítl žalobu. Odvolací soud změnou tohoto rozsudku vyhověl žalobě.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolacímu soudu jest přisvědčiti potud, že první dopis ze dne 24. srpna 1934, který žalobkyně žalované zaslala, obsahoval veškeré údaje, které předpisují §§ 565, odst. 1 a 2, 562, odst. 1 a 2 c. ř. s., takže by sám o sobě mohl býti považován za mimosoudní písemnou výpověď ve smyslu § 565 c. ř. s., leč nesprávně posuzuje odvolací soud význam druhého dopisu, který žalobkyně zaslala žalované téhož dne jako dopis první. Ježto jde o současné projevy žalobkyně, nutno je posuzovati v jejich souvislosti. Sdělila-li žalobkyně v prvním dopisu žalované, že jí dává čtvrtletní výpověď ke dni 1. října 1934 a vyslovila-li v druhém dopisu z téhož dne naději, že žalovaná mimosoudní výpověď přijme a žádala-li v něm o rozhodnutí žalované do osmi dnů s dodatkem, že v opačném případě bude nucena dáti žalované soudní výpověď, nelze tento projev při použití vykládacího pravidla § 914 obč. zák. vyložit jinak, než že vypovídající pro případ, že neobdrží rozhodnutí o přijetí výpovědi do 8 dnů, podá výpověď soudní (slova »v případě opačném«). Ale i kdyby bylo pochybné, jak jest projevu žalobkyně rozuměti, šla by tato pochybnost na její vrub, protože použila projevů nejasných, jimž možno dáti různý výklad (§ 915 obč. zák.). K tomu nutno uvážiti ještě toto: Podle § 561 c. ř. s. mohou nájemní smlouvy býti vypověděny soudně nebo mimosoudně. Výhoda soudní výpovědi jest zřejmá, ježto jí vypovídající získá, nebyly-li proti ní podány včas námitky, exekuční titul (§ 1 čís. 4 ex. ř.), kdežto mimosoudní výpověď, proti níž nebyly podány námitky, nabývá účinku soudní výpovědi a jest exekučním titulem jen, jsou-li tu další zákonné předpoklady (§ 565 odst. 2 až 4 c. ř. s., § 1 čís. 18 ex. ř.). Současně nelze použití soudní i mimosoudní výpovědi, neboť byly-li by podány proti oběma námitky, byla